

75.71:161.2
ID ORCID 0000-0001-8477-9522
DOI 10.33625/1993-6400-2019-2-31-37

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНЬКА ТЕМАТИКА В ЖИВОПИСНИХ СЕРІЯХ ВАСИЛЯ КУРИЛИКА: ТИПОЛОГІЯ ОБРАЗІВ І СЮЖЕТІВ

Береговська Х. О. Польсько-українська тематика в живописних серіях Василя Курилика: типологія образів і сюжетів. У статті окреслені та проаналізовані образи й сюжети історії польських і українських перших іммігрантів до Канади на прикладі живописних серій «Українські емігранти» та «Польські канадці» канадського художника українського походження Василя Курилика. Також охарактеризовано змістовий соціально-психологічний наратив, який художник вдало й прискіпливо відобразив у своїх творах і який демонструє нам широкий спектр міжкультурних контактів і соціальних трансформацій, що відбувалися в локальних польсько-українських групах багатокультурного середовища Канади. На основі опрацьованих творів уперше здійснено типологію спільних композиційно-змістових сюжетів, виокремлено їх у кілька підгруп: патріотизм, лідерство, дитинство, історії перших поселенців, погода, народні традиції та релігійна ідентичність.

Ключові слова: живописні серії, іммігранти, польський, український, аналіз.

Береговская К. А. Польско-украинская тематика в живописных сериях Василия Курилика: типология образов и сюжетов. В статье обозначены и проанализированы образы и сюжеты истории польских и украинских первых иммигрантов в Канаде на примере живописных серий «Украинский иммигрант» и «Поляки в Канаде» канадского художника украинского происхождения Василия Курилика. Также охарактеризован содержательный социально-психологический нарратив, удачно и скрупулезно отраженный художником в его произведениях и демонстрирующий нам спектр культурных контактов и социальных трансформаций, происходивших в локальных польско-украинских группах поликультурной среды Канады. На основе анализа произведений впервые проведена типология совместных композиционно-смысловых сюжетов, выделены несколько подгрупп: патриотизм, лидерство, детство, истории первых поселенцев, погода, народные традиции и религиозная идентичность.

Ключевые слова: живописные серии, иммигранты, польский, украинский, анализ.

Beregovska Kh. Polish-Ukrainian themes in the artwork series of William Kurelek: typology of images and themes.

Aim. The article outlines and analyzes the images and stories of the history of Polish and Ukrainian early immigrants to Canada, as exemplified by the picturesque series “Ukrainian emigrants” and “Polish Canadians”, from the Canadian artist of Ukrainian descent William Kurelek. The article also describes the socio-psychological narrative which the artist successfully and meticulously reflected in his works. This shows us the whole range of intercultural contacts and social transformations that took place in the local Polish-Ukrainian groups within the multicultural environment of Canada. Based on his works a typology of common compositional and content plots was conducted, separating them into several subgroups: folk traditions, childhood, leadership, religious identity, and the history of the first settlers.

The purpose of this study is to characterize the preconditions and history of the thematic series “Ukrainian emigrants” and “Polish Canadians”. Such characterization encompasses analyzing individual works, highlighting the typology of common compositional content stories as well as detailing the psychological and cultural climate and varieties of nonconformism of each national group. An analysis of the common and distinct cultural, religious, behavioral and ethnic features of the Polish and Ukrainian immigrant groups in Canadian society is conducted on the basis of these artistic works.

Novelty. In exploring the range of intercultural connections and social transformations that took place in the Polish and Ukrainian groups of the multicultural environment of Canada, it is important to identify and analyze the similarities and differences in the history of the first settlers, their culture and traditions.

Analysis of recent research and publications. Much has been written on the emigre themes of William Kurelek. Several catalogs with author’s texts were published with explanations of narrative content of his works – *The Polish Canadian, Jewish life in Canada,*

1976, *The Ukrainian pioneer*, 1980. Most interesting are a number of publications by Mykola Kolankiwsky in the *Diaspora Ukrainian periodicals "We and World"*. These publications include thematic exhibitions of the series in various cities of Canada and Poland, as well as a brief description of the preconditions and motivations in the creation of the paintings. Of further interest is the publication by Carole H. Carpenter entitled "*William Kurelek: teller of tales*". Here the author analyzes emigre themes in the work of Kurelek, in particular, the Ukrainian and Polish stories through theoretical explanatory texts of the artist himself regarding each work. The topic of Polish-Ukrainian relations in the immigrant Canadian environment, through the historical and cultural-traditional similarities, did not address a critique of the art, nor cultural analysis.

Results. After traveling to India in 1969, William Kurelek set out to illustrate the history of the lives of the first immigrant settlers in Canada through his art, separating them into thematic "national" series: *Ukrainians* (1971), *Jews* (1975), *French* (1976), *Irish* (1976) and *the Poles* (1977).

The content in the *Ukrainian and Polish* series was most familiar to Kurelek. There were specific stories from common Polish-Ukrainian history which were dramatically connected to Old country. As the grandson of immigrant pioneers, it was important for the artist to carry out a "sociometry" of characters – heroes of different nationalities in his art. This defined a certain "status" of the individual, outlining its formal (farmer, politician, priest) and informal (enemy, leader, sympathizer) role in one or another socio-ethnic group. With the same precision in Polish-Ukrainian stories, whether about childhood, religious traditions or farmer's duties, the author denoted the holistic-orientational unity of both peoples with similar nonconformist features and a similar psychological climate. ...

The next principle emphasized by Kurelek was social facilitation – a certain effect of the presence of another group, with an emphasis on the dominant roles of one with the other, or one against the other.

The article analyzes the subject matter in accordance with the social problem which was shared within Ukrainian-Polish "emigre relations", and which Kurelek outlined and tried to emphasize through his painting on canvas. The artistic, compositional and stylistic features of the selected works are characterized. On the basis of the analyzed articles of the afore-mentioned topics, the parallels and intersections of Ukrainian-Polish relations are distilled through the author's prism of understanding, and through observing the traditions and culture of these first migrants, and their process of cultural integration into the Canadian society.

Keywords: artwork series, immigrants, Polish-Ukrainian, analysis.

Постановка проблеми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

— «The polish Canadian» [11], «Jewish life in Canada» (1976), «The Ukrainian Pioneer» (1980) [13].

[4; 5],

[1; 2],

(Carole H. Carpenter) «William Kurelek: Teller of Tales» [9],

Мета дослідження —

« » « », , -

Виклад основного матеріалу дослідження.

1969

» : (1971), (1975), (1976), (1976) (1977).

« » —

« » , (,)

«...» / «Polish wedding at Kaszuby» (1977),
 (. 1).
 «...» —
 «...» 1977
 26-
 [5, . 61].
 [8, . 14].
 [2, . 60].
 «...» (1964),
 «...» (1967) (. 2)
 «...» [10],
 «...» / «The Wilno pioneers», «...» / «Polish-Irish fight»),
 («...» / «Sir Casimir Gzowski», «...» / «Piotr Jarosz», «...» / «The courage of Andrew Mynarski»),
 («...» / «Christmas at Otter Lake, Quebec»), («...» / «Kaszuby funeral Procession», «...» / «Brother Antony Kowalczyk»),
 («...» / «Damned Poland», «...» / «One-room school at Kaszuby»),
 («...» / «Frank i Klementina Pawlowski», «...» / «The Glista story», «...» / «Immigrants in a Toronto boarding house»), («...» / «The farmers of Leduc»).
 «...»

» «
 , « » ,»
 . : «
 . , , -
 . , , , , -
 . , , , , -
 , « » .
 » [2, . 60].
 : « » / «Damned Pollack»
 « » / «One-room school
 at Kaszuby».
 , — ,
 , , .
 « » -
 « » / Joe Gayski,
 , ,
 », , ,
 , , ,
 , , ,
 1830 [6, . 29]. « » [11, . 23].
 героїчні персоналії, — праці — «
 « » / «Free Moroz» ». «
 (1972), — «
 » / «The courage of Andrew Mynar-
 ski» (1977), , » [7, . 9].
 , .
 , , « » -
 , , , ,
 « »
 . , ,
 « » (1967),
 16- ,
 , ,
 дитинства / Ellias Wachna
 ,
 1957 ,
 : «
 » —
 ,
 : «

Рис. 1. Курилик В. Польське весілля в Кашубах. 1977 р. 50,5 × 71 см. Мішана техніка, дошка. Гамільтонська галерея мистецтв, Канада. Фрагмент фото. Фото Х. Береговської, 22.01.2019

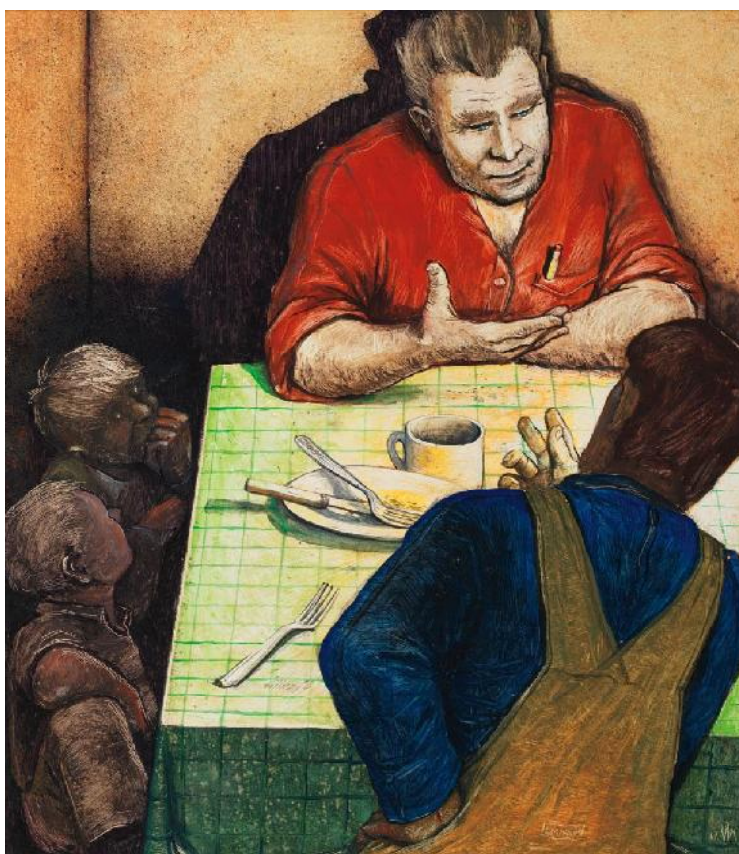

Рис. 2. Курилик В. Історія про стару країну. 1967 р. 30,5 × 26,7 см. Мішана техніка, дошка. Приватна колекція¹

¹ URL : https://www.heffel.com/auction/Details_E.aspx?ID=78723 (: 12.02.2019).

релігійних

37

St. John's college

по-

зоду « »,

[12, . 46], « » (1977)

«
» / «Thunderstorm» (1974).

традиції,

[11, . 4].

«
» / «Christmas at Otter Lake, Queber» (1977),

(Old Country).

[4, . 59].

17 1977

[3, . 60]. 2 1978

« » [1, . 61]. 2 1979

«
» [2, . 60].

Висновки.

У перспективі подальших досліджень

Література:

1. — []/ — 1978. — 223. — . 61.
2. — []// — 1979. — 212. — . 59–60.
3. — « — » []/ // — 1977. — 197. — . 60.
4. — []/ // — 1981. — 222. — . 59.
5. — []/ // — 1980. — 129. — . 61.
6. — []/ . // — 1977. — 197. — . 28–31.
7. . . . [] / . . . // . — 1968. — 20 (13). — . 9–12.
8. . // . — 1978. — 287. — . 12–15.
9. Carpenter C. H. William Kurelek: Teller of Tales [] / Carole Henderson Carpenter // *The Lion and the Unicorn*. — 2000. — 24(2)2. — . 260–278.
10. Kurelek W. Someone with me : The autobiography of William Kurelek [] / W. Kurelek. — Toronto, 1973. — 523 .
11. Kurelek W. The polish Canadian [] / William Kurelek. — Montreal : Tundra Books, 1976. — 56 .
12. Kurelek W. They Sought a New World. The story of European immigration to North America [] / William Kurelek ; edited by Margaret S. Engelhart. — Montreal : Tundra Books, 1985. — 48 p.
13. Kurelek W. The Ukrainian Pioneer [] / William Kurelek. — Toronto : Niagara Falls art Gallery Kurelek art collection, 1980. — 75 p.

References:

1. Kolankiwsky, M. (1978). Vystavka kartyn Vasylia Kurylyka vidbudetsia u Varshavi u chervni [Kurelek's exhibition will be in Warsaw in June]. *My i svit*, 223, 61. (In Ukrainian)
2. Kolankiwsky, M. (1979). Vystavka Kurylyka v Sault Ste. Marie [Exhibition in Sault Ste. Marie]. *My i svit*, 212, 59–60. (In Ukrainian)
3. Kolankiwsky, M. (1977). Vystavka "Poliaky-kanadtsi" [Exhibition Ukrainian-Poles]. *My i svit*, 197, 60. (In Ukrainian)
4. Kolankiwsky, M. (1981). Voseny poiavytsia nova knyzhka Kurylyka [In the autumn a new book Kureleka will edit]. *My i svit*, 222, 59. (In Ukrainian)
5. Kolankiwsky, M. (1980). Pomer vyznachnyi diiach, propohator tvorchoosti Vasylia Kurylyka [A prominent figure, a propagator of Vasyl Kurelek's creativity, died] / *My i svit*, 129, 61. (In Ukrainian)
6. Kurelek, W. (1977). Poliaky-kanadtsi [Ukrainian-Poles]. *My i svit*, 197, 28–31. (In Ukrainian)
7. Mhr. O. P. (1968, May 20). Kurylyk maliar i filosof [Kurelek — painter and philosopher]. *Canadian Farmer*, 13, 9–12. (In Ukrainian)
8. Iurechko, M. (1978). Obrazy V. Kurylyka u Varshaviiu [Kurelek's artworks in Warsaw]. *My i svit*, 287, 12–15. (In Ukrainian)
9. Carpenter, C. H. (2000). William Kurelek: Teller of Tales. *The Lion and the Unicorn*, 24(2), 260–278.
10. Kurelek, W. (1973). *Someone with me : The autobiography of William Kurelek*. Toronto.
11. Kurelek, W. (1976). *The polish Canadian*. Montreal : Tundra Books.
12. Kurelek, W. & Engelhart, M. (1985). *They Sought a New World. The story of European immigration to North America*. Montreal : Tundra Books.
13. Kurelek, W. (1980). *The Ukrainian Pioneer*. Toronto : Niagara Falls art Gallery Kurelek art collection.